

Aanwinsten

1 januari-1 oktober 1958

AFDELING SCHILDERIJEN

P. Claesz. (1597/98-1661), *Vanitas*, 1628.

Rembrandt (1606-1669), *Zelfportret*, omstreeks 1629. Verworven met steun van de Vereniging Rembrandt.

B. Graet (1628-1709), *Familieportret*, 1661.

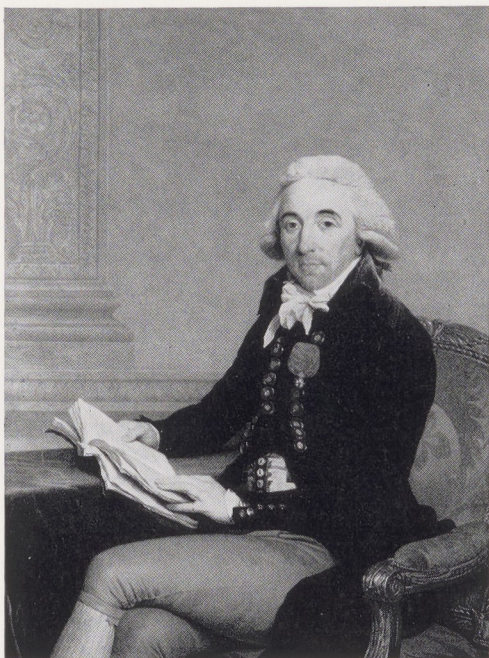
A. van Ysselsteyn (toeschrijving) († 1684), *Portret van Johan Servaes van Limburg*, deken van St. Marie.

A. van Ysselsteyn (toeschrijving) († 1684), *Portret van Cornelia de Craen van Haeften*, *Vrouw van Schorresteyn*, echtgenote van vorige.

Beide portretten in oorspronkelijke rijk gestoken houten lijsten.

C. Troost (1697-1750), *Portret van Gerrit Sichterman* (1688-1730), *Generaal Kwartiermeester der cavalerie*, *Kolonel van het Regiment infanterie Oranje-Groningen* (schets).

Fr. A. Vincent (1746-1816), *Portret van een heer*, zogenaamd *Monsieur de Baillon* (afb. 1).

Afb. 1

AFDELING BEELDHOUKUNST EN KUNSTNIJVERHEID

BEELDHOUKUNST

Reisaltaartje, drieluik, met Christus verrijzend uit het graf, eikehout met oude polychromie. Noordnederlands (?), einde XVe eeuw.

Wolvin met Romulus en Remus, brons. Midden Italië, begin XVIe eeuw.

Verworven met steun van het Fonds Edwin vom Rath.

Madonna met Kind, gepolychromeerd marmer. Frans, einde XVIe eeuw.

Twee medaillon-portretten van een jonge en een oudere man, hoog reliëf in ivoor. Noordnederlands, midden XVIIe eeuw (afb. 2 en 3).

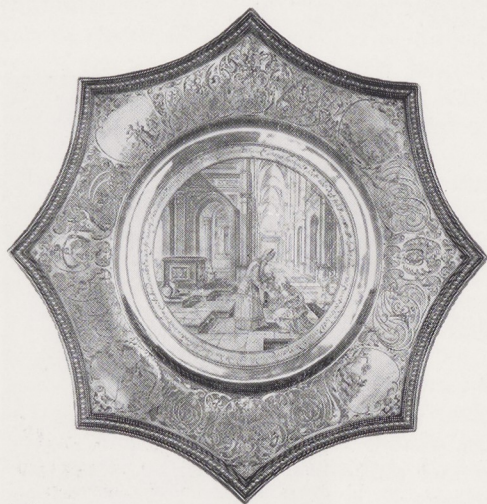
Afb. 2 en 3

Expositietroon, afkomstig uit het Oud-Katholiek Seminarie te Amersfoort, lindehout. Noordnederlands, 1ste helft XVIIIe eeuw.

ZILVER

Bekertje met het opschrift: O Mater Dei memento mei. Noordnederlands, omstreeks 1500. Jubileumgeschenk van de Fa. Preamsela & Hamburger te Amsterdam.

Achtpuntige schaal met gegraveerde rand- en platversiering. Het plat gesigneerd I. Loeff 1631. Merken: Middelburg, 1624, meesterteken een lie (afb. 4). Geschenk van de Vereniging Rembrandt.

Afb. 4

Twee zoutvaten met gedreven versiering van vissen, schelpen en zeedieren. Merken: Bolsward, 1689, meesterteken en signatuur van Claes Baardt.

Verguld zilveren gildebeker, rustend op een figuur van de Prudentia en bekroond door een zittende Mars. Merken: Amsterdam, 1705, meesterteken IB. De figuren en de reliefs door Jan Lankhorst. Jubileumgeschenk van de Firma Rosenberg en Stibel te New York.

Madonna met Kind staande op de maansikkel. Gemerkt met meesterteken van Johannes van der Lely. Leeuwarden, begin XVIIIe eeuw. Geschenk van de Commissie voor Fotoverkoop.

Wierookvat, gedreven en geciseleerd. Merken: Leeuwarden, 1714, meesterteken van Johannes van der Lely. Geschenk van de Commissie voor Fotoverkoop.

Driekraantjeskan, versierd met gedreven rocailles, bloemen en vlammotieven. Merken: Amsterdam, 1761, meesterteken IR.

Gouden horloge in etui met gedreven voorstelling van de Aanbidding der herders. Uurwerk gemerkt J. M. Juntas, Amsterdam. Merken van de kast: Amsterdam, 1762, meesterteken PB met kroon.

Vier Lodewijk XV kandelaars. Merken: Amsterdam, 1766, meesterteken van Johannes Siotteling van Gotheborg.

Terrine op plateau, met lepel. Merken: Den Haag, 1772, meesterteken van Engelbart Joosten.

Bruikleen van de Dienst voor 's Rijks Verspreide Kunstvoorwerpen te 's-Gravenhage:

Nautilusbeker in de vorm van een struisvogel; verguld zilveren montuur, omstreeks 1600. Merken: Breslau, meesterteken van Joachim Hiller (meester 1573, overleden 1613).

Tafelstuk in de vorm van een krijgsolifant, verguld zilver, omstreeks 1620. Merken: Neurenberg, meesterteken van Wolff Christoff Ritter (meester in 1617).

Ovaal handspiegeltje met rug van geschilderd Limoges email, gevat in verguld zilveren rand. Limoges, eerste helft XVIIIe eeuw, gesigneerd door Jean Limousin.

AARDEWERK

Apothekerspot uit de Hofapothek van de Saksische keurvorsten te Dresden. Kreussen, fabriek van Lorenz Speckner, 1618.

Zgn. 'Kaltschale'. Hamburg, tweede kwart XVIIIe eeuw.

Schotel beschilderd in blauw met de voorstelling van Abrahams Offer. Delft, omstreeks 1650 (afb. 5).

Afb. 5

Twee vazen, beschilderd in blauw. Delft, Rochus Hoppesteijn, plateelbakkerij Het jonge Moriaenshoofd, laatste kwart XVIIe eeuw.

Kandelaar en zoutvat, beschilderd in blauw. Delft, Samuel van Eenhoorn, plateelbakkerij 'De Griekse A', laatste kwart XVIIe eeuw.

Vier beeldjes, voorstellende Christus en drie apostelen, polychroom. Delft, midden XVIIIe eeuw.

PORSELEIN

Kom, beschilderd in blauw met spelende kinderen. China, merk en periode van Chia Ching (1522-1566).

Kom, veelkleurig beschilderd met een Kakiemon-décor van bloemtakken met vogels. Europa, 1ste helft XVIIIe eeuw.

Vier ovale medaillons van biscuit met geglaazuurd blauwe rand, met portretten in reliëf van George III van Engeland, Keizer Jozelf II, de Erfprins van Brunswijk-Lüneburg en diens vrouw. Fürstenberg, omstreeks 1770.

Ovaal medaillon van biscuit met geglaazuurde en vergulde rand, met het portret in reliëf van de Bisschop van Osnabrück. Fürstenberg, omstreeks 1785.

Koffiekan, veelkleurig beschilderd met figuren in een landschap. Doccia, omstreeks 1780.

Ovaal medaillon van biscuit met het portret in reliëf van Prof. Jac. Willemsen. Loosdrecht, proefporselein, omstreeks 1773.

Tête-à-tête, bestaande uit een ovaal blad, een theepot, een suikerpot en twee koppen en schotels, veelkleurig beschilderd met bloemboeketten. Loosdrecht (1772-1784).

Bord, beschilderd in grisaille naar een prent in Wagenaars Vaderlandsche Historie, voorstellend Karel de Eenvoudige, Dirk I in het graaflijk bewind bevestigend. Loosdrecht, omstreeks 1782.

Kan, veelkleurig beschilderd met cenden tussen riet. Doorniks porselein in Den Haag beschilderd, 1774-1790.

MEUBELLEN

Armstoel van mahoniehout bekleed met rood zijden velours. Genua, 2de helft XVIIe eeuw.

Geschenk van Mevrouw S. Delprat-Veth te Amsterdam.

Ledikant behangen met effen en geciseleerd fluweel, afkomstig van Kasteel Rosendael. Noordnederlands, omstreeks 1690. (Cat. Meubelen, 1952, nr. 163).

Kast versierd met ruitenmarketerie. Noordnederlands, omstreeks 1770.

Wit marmeren schoorsteen met houten boezem, waarin een grisaille door Jacob de Wit, 1746, afkomstig uit het huis Keizersgracht 293.

TEXTIEL

Wandtapijt met Lijdensgeschiedenis van Christus, waarschijnlijk Doornik, omstreeks 1470-1480 (afb. 6).

Afb. 6

Fragment van Oosters tapijt, Klein-Azië, Ushak, begin XVIIIe eeuw.

Twee fragmenten van Oosterse tapijten, Oost-Perzië, Herat, midden XVIIIe eeuw.

Fragment van Oosters tapijt, Midden-Perzië, midden XVIIIe eeuw.

Paar herenhandschoenen met geborduurde kappen, omstreeks 1630-1640.

Paar damesschoentjes van gebrocheerde zijde, 2de helft XVIIIe eeuw.

Beursje van rood fluweel met gouddraadborduursel, omstreeks 1700.

Bursa van lichtblauwe zijde, met IHS, MR, druiventros en korenaren, midden XVIIIe eeuw.

Bedsprei, behorend bij het ledikant afkomstig uit het Kasteel Roosendael, wit geborduurde satijn, vermoedelijk Birma, 1ste kwart XVIIIe eeuw.

Waaier, beschilderd met landschap en nymfen, 1ste helft XVIIIe eeuw.

Waaier, beschilderd met Diana met gezellinnen, 2de helft XVIIIe eeuw.

Twee bidkleden van geschilderde sits, met cypres, waaronder bij het ene buffels, bij het andere vissen. Indo-Perzisch, omstreeks 1700.

Geschenk van de heer en mevrouw van Stolk-Huysken te Bergen (N.H.).

Tafellaken met het 'Banket op tafel', waarschijnlijk Duits, midden XVIIe eeuw.

Geschenk van mevrouw Schreuder-Aukes te Bakum (N.H.).

Oosters tapijtje, Klein-Azië, Kis-Ghiordes, omstreeks 1800.

Geschenk van jhr. en mevrouw Röell-Dietz te Zeist.

Oosters tapijt, Kaukasië, Shirwan, XIXe eeuw.

Geschenk van jhr. en mevrouw Röell-Dietz te Zeist.

Verzameling costuum-onderdelen, waaronder een geborduurde fichu, Point de Dresde, 2de helft XVIIIe eeuw.

Geschenk van mevrouw de Vooys-Buddingh te Gouda.

Verzameling servetten naar ontwerpen van Chr. Lebeau, mevrouw K. Fischer-van der Mijl Dekker, Prof. B. van der Pol en M. C. Esscher.

Geschenk van de linnenfabrikant E. J. F. van Dissel te Eindhoven.

Servet, vervaardigd ter gelegenheid van de 18e verjaardag van Prinses Beatrix; ontwerp van A. Pieck, Boxtel, 1956.

Geschenk van de heer C. A. Burgers te Vught, directeur van de linnenfabriek van Hoogerwou en Zn.

NEDERLANDS MUSEUM VOOR GESCHIEDENIS

Portret van prins Robbert van de Palts, officier in Nederlandse dienst, later Brits admiraal. School van Anton van Dijck, 1636.

Portret van Godard van Reede, heer van Amerongen en Ginkel, eerste graaf van Athlone, generaal der cavalerie. Door Adriaen van der Werff.

31 gezichten op Java, Ceilon, Bengalen en Kaap de Goede Hoop. Gewassen Oostindische inkttekeningen door Johannes Rach en enkele door navolgers van deze, uit de jaren 1762-1771.

65 silhouetportretten van representanten in de Nationale Vergadering, 1796, borstbeelden in profiel. Vermoedelijk door Hausdorff vervaardigd voor gravures door Antoni Zürcher, voor Rogge's 'Geschiedenis van het Bataafse Volk'. Voorzien van de handtekeningen der afgebeelden.

Miniatuurportret van koning Willem I als erfprins, tezamen met zijn neef prins Louis Ferdinand van Pruisen, beide in uniform. Door P. le Sage, 1793.

Miniatuurportret van koning Willem I als erfprins. Door Heinrich Ploetz.

Medaillonportret van prins Willem V. Door J. H. Schepp, omstreeks 1782. Relief in gips.

Medaillonportret vermoedelijk van koning Friedrich Wilhelm II van Pruisen. Duits werk, omstreeks 1770-1780. Relief in gips.

Doosje, op het deksel waarvan in reliëf de borstbeelden van Johan en Cornelis de Witt. Noordnederlands werk, 2de helft XVIIIe eeuw. Ivoor.

Doosje, op het deksel waarvan het portret van Carel Rabenhaupt, in parelmoer op zwart verlakt koper. Japans werk, einde XVIIe eeuw.

Secrétaire gedecoreerd met de landing van de Engelsen tussen Petten en Calantsoog op 20 augustus 1799 naar een gravure van C. Brouwer naar J. A. Langendijk (F. M. 55311). Japans lakwerk, gesigeneerd Sasaya. Omstreeks 1800.

Figuur van een Nederlandse koopman in China, met een aapje. Porselein, blanc-de-Chine, met enkele resten van koude beschildering en verguldsel. Chinees werk, omstreeks 1700.

Fragment van een penschilderij door Willem van de Velde de oude, behorende bij het reeds aan het Rijksmuseum toebehorende schilderij van de slag tegen de Engelse vloot in de haven van Bergen, waarmee de Tweede Engelse Zeeoorlog aanving (1665).

Geschenk van de Trustees van het National Maritime Museum te Greenwiche.

De overtocht over de Berezina. Staalgravure door Pierre Adam, 1829, naar Ch. Langlois. Afkomstig van W. P. d'Auzon de Boisminart, die als officier de veldtocht naar Rusland in 1812 heeft meegemaakt. Geschenk van de heer J. F. de Meij Mecima te Driebergen.

RIJKSPRENTENKABINET

PRENTEN

William Blake, Illustrations for the Book of Job, 1825
Gianbattista Brustolin, Solennità dogali, Suite van 10 prenten naar Canaletto

D. Y. Cameron, Souvenir of Amsterdam. Dr.n. R. 460 V. (Geschenk van de Heer J. Wright, Londen).

Camille Corot, Le repos des philosophes. Litho, D. 25, le staat.

Frans Crabbe, Maria met het Kind. Ets, B. 20.

Hans Guldenmundt exc. De postman. Houtsnede met gedicht van Hans Sachs. P. III, 37.

Wenzel Hollar, Gezichten van Albury. Ets, P. 937-942.

Nicoletto da Modena, Heilige Antonius. Grav. Hind 73.

Joseph Parrocel, Le bivouac. Ets, R.D. 86.

Jacob van Ruysdael, Het Korenveld. Ets. D. 5, 2e staat.

Utagawa Toyokuni, Keukeninterieur (triptiek).

J. M. Vien, Loth en zijn dochters, Ets. P. et B. 2.

C. J. Visscher, De Zeilwagen. Ets (niet beschreven).

TEKENINGEN

David Vinckeboons. Twee boeren zien toe hoe een jongen een nest uithaalt; een derde berooft één van hen. Pen, bruin en blauw gewassen. Gesigneerd met monogram.

Jan Pynas. Landschap met figuren. Pen. Gesigneerd en gedateerd 1608.

Samuel van Hoogstraten. Straattonceeltje. Pen en penseel. Voluit gesigneerd.

Jan de Bisschop (naar Federigo Zuccaro). De heilige Gregorius knielende in een grot aangetroffen. Penseel.

C. Troost. 'Harlekijn als Barbier'. Voorstudie voor de pastel met hetzelfde onderwerp in het Mauritshuis (cat. no. 183 geïnspireerd op het kluchtspel 'Harlekijn, tovenaer en barbier', door W. van der Hoeven) Pastel.

P. C. Wonder. Schets voor het te Londen ontstane schilderij van een galerij met een aantal bekende

kunsthelers, geschilderd voor Lord Murray. Pen en aquarel. Gemerkt met de initialen.

G. W. Dijsselhof. Vier studies van oude boerderijen in de omgeving van Velzen. Zwart krijt.

Jan Shuyters. Portret van zijn vrouw, kort voor hun huwelijk. Penseel en O.I.inkt. Voluit gesigneerd.

Idem. Naaktstudie. Fusain en waterverf. Gesigneerd.

Domenico Campagnola. Landschap in de Terra Firma. Pen.

Agostino Carracci. Mannelijk naakt, leunend op een brede knots. Academische studie voor een Hercules Zwart en wit krijt op bruin papier.

Annibale Carracci. Landschap met hoge bomen, een poort en een pyramide. Pen. Coll.: Sir Joseph Reynolds, I. Barnard, Graf Lamberg.

Idem. Studie van een hand, die een bel (?) vasthoudt. Zwart en wit krijt op groen papier.

Il Domenichino. Een zwevende engel. Houtskool op grauw papier.

G. Lanfranco. Studieblad met handen. Zwart en wit krijt op grauw papier.

Pier Francesco Mola. Studie van een groep bomen. Met oud opschrift 'del Mola'. Zwart krijt op grauw papier.

Luca Giordano. Kaïn na de doodslag van Abel. Rood krijt met wit gehoogd op roze geprepareerd papier.

Francesco Montelatici, gen. Cecco Bravo. Modelstudie. Rood krijt, met oud opschrift: 'Di Cecco Bravo'.

Mattia Preti, gen. il Calabrese. Schetsblad. Rood krijt.

Giuseppe Ribera. Studie voor een heilige Hieronymus in zijn cel. Zwart krijt versterkt met inkt.

Claude Lorrain. Zes schetsbladen met motieven uit de Romeinse Campagna, waarvan één, een herder met zijn kudde, de voorstudie is voor de ets (R.D. 4). Pen en penseel. Afkomstig uit een schetsboekje, certijds in de coll. Odescalchi (afb. 7).

Afb. 7

Uit het zelfde album een schetsblaadje met 'Europa op de stier', geschenken door de Heer H. W. Calmann te Londen.

Ch. Natoire. Schetsblad met zwevende Amoretten. Op de keerzijde: God de Vader en engelen-gestalten, zwevend in verschillende groepen. Pen. Gemerkt met de initialen.

Camille Pissarro. Landweg, langs het water. Fusain en zwart krijt. Gemerkt met de initialen. Geschenk van Miss Orovida Pissarro te Londen.

Fernand Knopff. Oude huizen aan een water, waarover een brugje ligt. Een vrouwengestalte, om wier hoofd vogels zweven, verrijst als een vizioen tegen de achtergrond der huizen. Potlood en gekleurd krijt. Gemerkt voluit in de marge en met het monogram op de tekening.

Meester van 1544. Berglandschap. Pen en zwarte inkt.

A. von Menzel. Een badplaats aan de Noord-Duitse kust. Oude huizen langs het strand. Zwart krijt.

Gemerkt met de initialen. Geschenk van Dr. W. Raeber te Basel.

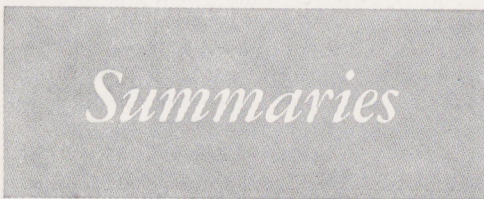
Rudolf Alt. Een straat in Salzburg. Bij een hoge tuinmuur, waarin een monumentaal wapen, staan enkele mensen en passeert een Zigeuner-familie. Aquarel. Gesigneerd en gedateerd 1873. Overdracht van Dienst voor 's Rijks Verspreide Kunstvoorwerpen.

René Auberjainois. Studie voor een portret, ten voeten uit, van een jong meisje. Potlood. Gemerkt met de initialen.

Joseph Schwarzmam. Studie van een slapend meisje. Zwart krijt over houtskool. Gesigneerd en gedateerd 57.

BRUIKLEEN

Van de heer J. W. N. van Achterbergh te Amstelveen: Een verzameling Perzische, Turkse en Spaanse ceramiek, XIVE-XVIIe eeuw en een *albarello*, Antwerpse majolica, 2de helft XVIIe eeuw.

THE PORTRAIT OF POMPEJUS OCCO BY DIRCK JACOBSZ., BY B. HAAK

Thanks to the legacy from Dr. John Loudon to the Rijksmuseum in 1956 the collection is enriched with the portrait of the Amsterdam banker Pompejus Occo, painted by Dirck Jacobsz. (fig. 1).

The identification of the portrait is mainly due to the researches by J. F. M. Sterck. He indicated the similarity between the picture by Dirck Jacobsz. and the portrait of a donor on the triptych by Jacob Cornelisz. van Oostsanen in the Musée des Beaux Arts at Antwerp (fig. 2) and believed both of them to be portraits of Pompejus Occo. This is confirmed by a copy of the picture by Dirck Jacobsz. (fig. 3) bearing the inscription the motto of Pompejus Occo 'In Melius singula' (fig. 4).

Pompejus Occo came from an East-Frisian family and was probably the first of his generation to be established in Amsterdam. He was in the wholesale trade and a banker by profession. As the agent of King Christian II of Denmark he was indirectly involved in the European developments of that time. Besides being a business man Pompejus Occo was keenly interested in the arts and sciences: he possessed a very valuable library. He sponsored the publication of prayerbooks and as churchwarden of the 'Heilige Stede' and later of the New Church he came

in contact with the painter Jacob Cornelisz van Oostsanen, the most important Amsterdam artist of those days.

It is then not surprising that the portrait now in the Rijksmuseum and probably executed in 1531 was painted by Dirck Jacobsz., the son of Jacob Cornelisz. The attribution is by M. J. Friedländer and has never been doubted. For about this time Dirck Jacobsz. must already have taken an important if not the most important place in his father's studio.

Only a few signed works by Dirck Jacobsz. are known. The main part is comprised by the four corporation-pieces of 1529, 1532, 1561 and 1563, which show us the artist as a good portrait painter.

Seen in the oeuvre of Dirck Jacobsz. our portrait takes a considerable place. By the balanced construction, the spontaneous manner of painting and at the same time the assured allure it is perhaps the most perfect work he made. He crossed the threshold between the middle-ages and the renaissance already in his father's lifetime and one could call this portrait, in which the beautiful painted landscape shows such clear influence of Jan van Scorel, the first renaissance-portrait.

SURIMONO FROM THE BEQUEST OF DR. J. A. BIERENS DE HAAN, BY K. G. BOON

The writer announces in this article a bequest of 336 surimono given to the printroom in 1958. This collection which contains several pieces formerly in the possession of Edmond de Goncourt and Hayashi gives a good survey of the activity of Hokusai, Hokei and Gakutei in this field. Apart from these three great masters of the Ukiyo-e school almost all the later surimono-makers including Shumman are represented along with several pieces of otherwise unknown graphic artists such as Seghe Katsu.

HET RIJKSMUSEUM

1808

1958